

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le dvakrat ne teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 12.
Četrtekova številka »Napreja«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.
Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Priprave za 1. maj.

Vse lažisocialistične generale, ki huj-
skajo ljudstvo v koruptno enotno fronto,
bomo začeli kratko imenovati klerikalce. Ne
le zato, ker vodijo v Ljubljani koruptno po-
litiko skupno s klerikalci, ampak zato, ker
hočejo poklerikaliti tudi socialistične orga-
nizacije. Saj bi bile tudi te na las podobne
„sveti cerkvi“, če bi tudi v njih odločevali
tisti, „ki so se česa naučili“. V socialistič-
nih organizacijah morajo misliti in sodo-
čevati vsi. Zato ne začenjamo s pripravi-
mi za procesijo na 1. maja, ampak za duševno
vstajenje delavstva. Prvi članek naj bo čla-
nek preprostega delavca iz Črne na Ko-
roškem.

Filip Srotič:

IZOBRAZBA MED DELAVSTVOM.

Naše delavstvo se premalo zaveda kaj je iz-
obrazba. Če začneš našemu delavstvu razlagati po-
men in pojme izobrazbe, naletiš na hud odpor in
vsak ti bodisi zatrjuje, da se je že v mladosti do-
volj izobraževal, ko je moral hoditi v šolo, ali pa
te vpraša, zakaj je pravzaprav delavcu potrebna iz-
obrazba, ker brez nje najlažje mine in je čisto ne-
potrben predmet in noben človek nima od tega kaj
v usta dajati in povsod slišiš razne izreke, da je iz-
obrazba potrebna samo za gospode, ki imajo čas in
ki morajo biti izobraženi, za delavca pa niso takšne
neumnosti, in da od izobrazbe ni bil še nobeden sit
in da to ne spada med delavstvo. Drugi pravijo zo-
pet, da nimajo časa za čitanje in za izobrazbo sploh
in da jim nič ne koristijo, če bi bili še tako izobra-
ženi, ker delati bi vendar v kljub temu morali.

A temu ni tako; če ima največji učenjak pra-
vico do izobrazbe, zakaj bi jo pa preprosti delavec
ne smel imeti? Učenjak je namreč izdelal že vse
visoke šole, pa najde še kakšen predmet, ki mu je
popolnoma neznan; tedaj nič ne vpraša, ali mu je
nadaljna izobrazba potrebna ali ne, češ, saj že itak
vse vem, ampak se brez vsega tega poglobi v ne-
poznani predmet in ne neha preje, dokler ga s svo-
jim umom ne objame in da postane še v tej stvari
mojster. Delavec pa vsega tega ne zapazi in živi v
svoji slepi nebriznosti dan na dan od rok v usta
in še tega v svoji zaslepljenosti ne vidi, da ga ka-
pitalist vsak dan in na vseh koncih in krajih izžema
in da je prav občutno tepen z bičem, ki si ga je
sam izpletel v svoji neumnosti. Dokler bomo res
tako nebrizni in se ne bomo zavedali svojega polo-
žaja, bo padal vedno huje bič po naših hrbtih. Nič
ne pomaga se pritoževati, da smo zmeraj tepeni in
da je zmeraj kapitalist tisti, ki nas tepe, kajti tepel
nas bo zmeraj huje in to po pravici dotlej, dokler
ne bomo prišli do potrebne izobrazbe in le tedaj
bomo svobodni ljudje med svobodnimi in le tedaj
bomo dosegli ideje socializma in le tedaj bo socia-
lizem zmagal, ko si bomo vsi enaki, ko ne bo no-
beden hotel več vedeti kakor pa drugi in vsi bomo
morali enako delati in tudi enako bomo uživali in
nobeden ne bo mogel drugega goljufati.

Socializem stoji namreč na razrednem stališču
in to je socializem, ki ga zastopamo v pokrajinski
organizaciji SSJ za Slovenijo: da se delati mora in
da mora vsak delati, če hočemo, da bo človeška
družba uspevala, in da so zavoljo tega kapitalisti za
človeško družbo čisto nepotrebni in le tedaj, ko bo
moral tudi kapitalist prijeti za delo, bo postal ko-
risten član človeške družbe. Da bomo to dosegli,
mora vsak član te družbe na to delovati, da bo vsak
delavec hrepenel po izobrazbi in da s tem pomaga
širiti idejo socializma po vsem svetu. Ko bo to en-
krat doseženo, tedaj bo po vsem svetu zavladala
splošna blaginja in proč bo žalostni čas z vojnami
in s prepiri med narodi, ki so jih povzročali kapi-
talisti med nevednimi masami. Zato naj nihče ne od-
laga z izgovorom, da za to ni sposoben, ker ura
rešitve se bliža; ako bomo hoteli vsi delati za to

veliko idejo, je zmaga blizu, zato sledimo velikemu
učitelju Karlu Marks, ki pravi: Rešitev proletariata
mora biti delo proletariata samega.

Živel mednarodni socializem! — Živel osem-
urni delavnik! — Živela delavska solidarnost! —
Živel Prvi Maj!

Misel proletarske žene o se- danji politiki.

Četrto stoletje je minulo od tedaj, ko sem pre-
jela prvi delavski časopis v roke. Od tistega dneva
dalje ni bilo moje stanovanje brez delavskega čas-
opisja. Kako z veseljem sem pričakovala ure, ko
izide, kako sem hitela z delom, ter izročila sosedu v
varstvo otroke, da sem mogla pohiti na shod.

Ali enkrat — in danes! Žalostna ga vržem na
mizo, ko ga prečitam. Danes iz delavskega časopisja
ne veje več duh medsebojne ljubezni, temveč duh
sovražstva in razkola. Delavski časopis je studenec,
ki bi moral teči med delavno ljudstvo čist kakor
biser, a ne, da mu primešamo polno gnojnice, ki
bo, ako pojde še nekoliko časa tako dalje, zastupil
vse delavstvo.

Ako vprašas danes delavca, zakaj ni včlanjen
v delavskih organizacijah, se ti na vsa usta zakro-
hota in ti poreče: zato ker so vsi delavski voditelji
lumpje in falotje. eden drugega sujejo s stola zato,
da bi se vsak sam vanj vsedel, le poglejte jih kako
se lasajo po časopisju, vsi so enaki, nobenemu nič
ne verjamem. Take in podobne odgovore dobiš od
večine delavstva.

Oglejmo si nekoliko, zakaj smo zašli tako da-
leč. Glavni vzrok je pač, ker med proletariatom ne
vlada danes toliko poštenja, da bi navedel tudi do-
bre strani onih, o katerih ve povedati dan za dnem
toliko slabega. Za svojo osebo sem prepričana, da
so vsi voditelji, ki delajo med delavnim ljudstvom,
zlasti pa oni, kateri so kopali trdo ledino, naredili
toliko dobrega, da bi s tem pokrili desetkrat svoje
slabe strani. Dozdeva se mi, da ni na svetu bolj
nehvaležnega poklica, kakor je poklic delavskega
voditelja.

Pride prvi in ti pravi: Etnin Kristan je bil pač
malo vreden! Kar pustil nas je brez vsake poslo-
vilne besede. Ne pove pa, da je tisti Etnin, katerega
obrekuje, osivel med delavnim ljudstvom. Koliko
truda ga je stalo, koliko noči je prečul, koliko sho-
dov imel, koliko milijonov črk je moral napisati,
predno so delavci le deloma razumeli vzroke njih
bede. Stari sodrugi pač vedo, v kako mizernem
stanju je mnogokrat živel, ker ni hotel prodati svo-
jega prepričanja kapitalizmu, ki bi ga bil briljantno
plačal. Pomagal je graditi stavbo, v kateri bi bil
zatisnil trudne oči. Ko je bila stavba že visoko do-
grajena, sta se vzbudila v kapitalizmu strah in groza
— začel jo je majati. A delavstvo, mesto da bi jo
z vsemi svojimi silami branilo, je samo pomagalo
rušiti stavbo tako, da v trenutku ni ostalo drugaz
kakor kup razvalin. Kdo na svetu se more čuditi
Etninu, da ni črnil niti poslovilne besede in odšel.

Slišiš od druge strani: a kaj Kopač, ta ni bil
druzega zmožen kakor prodajati železničarje. Ej, so-
drugi, ko nas je prodajal Kopač v stari Avstriji, mi
je prinesel mož ob zaključku meseca 175 kron, za
kar sem lahko kupila 265 m šifona. Danes ko nas
nihče ne prodaja, bi mi moral prinesiti vsaj 26.000
kron za isti šifon.

Zopet tretji: Kocmur je pač nagradar. Baje je
prejel za svoje delo nekaj tisočakov nagrade. Ni
pa dotični, ki mu predbaciva nagrado, toliko pošten
da je vsak tisočak danes vreden v kruhu 16 kron,
v blagu pa 7 kron in da končno nikdar ni bilo pla-
čano delo, ki ga je izvršil Kocmur za proletariet.

Četrti ti poreče: Bernot je s svojim progre-
sivnim davkom naredil največjo neumnost. Dasi sem
sama mnenja, da se progresivni davek danes še ne
more pravilno izvesti, vendar mistim, da to ne sme
biti predmet, ki porabi toliko papirja, ki ga delavstvo
vzdržuje s krvavimi žulji, da bi ščitil njegove pravice.

Peti: Anton Kristan je po mnenju nekaterih
zagrešil največ hudodelstva napram proletariatu.
Predbaciva se mu ministerializem, z druge strani
zopet, da je kapitalist in ne vem kaj še vse. Želez-
ničarji se pač lahko spominjajo, kakšen povišek so
prejeli in to ravno tedaj, ko je bil Kristan minister.
Od tedaj niso pridobili mnogo, nasprotno izgubili so
pač marsikatero pravico. Prepričana sem, da ko bi
bil stal tedaj proletariet Jugoslavije za Kristanom
in vsami delavskimi poslanci kakor zid, ne bi imeli
danes v parlamentu enega, temveč šest ministrov.
Proletariat ne bi živel danes v taki bedi, pomanj-
kanju in brezposelnosti. Očita se Kristanu, da je ka-
pitalist. Pripomnila bi le eno. Delavstvo mu je ved-
no očitalo tistih par tisočakov, katere je s svojo
znanostjo na zadruženem polju sigurno zaslužil, na-
sprotno ga je kapital za znanje v gospodarstvu
plačal z milijoni. Omeniti moram, da dokler bo de-
lavstvo tako nezavedno in predbacivalo svojim vo-
diteljem vsak vinar, ki ga gotovo zasluži, tako dolgo
se tudi delavec ne bo de rešil bede, kajti resničen
poštenjak in dober strokovnjak ne pojde med
ljudstvo, katero mu bo predbacivalo vsako skorjico
kruha. Naše delavstvo še ni spoznalo, da bo moralo
pridobiti v svojo sredo izmed zmožnih najbolj zmožne
osebe, najboljše učenjake in strokovnjake in jih pla-
čati bolje nego kapital.

Delavstvo zahteva, da mu družba, za katero
dela, plača starostno zavarovanje. Po moji razsod-
nosti delavstvo nima pravice zahtevati starostnega
zavarovanja tako dolgo, dokler bo metalo ljudi, ki
so delali deset in desetletja za proletariet, za plot,
da poginejo za njim kakor kak star konj. Ko bi bil
prišel pred 80 timi leti neki Anton Kristan med pro-
letariat in znal gospodarstvo voditi tako, da bi bile
tovarne, banke in krasne palače delavska last, smelo
trdim, da bi mu delavstvo z mirno vestjo lahko oko-
valo hišo z zlatom. Vprašam vas, kdo drugi je
ustvaril vse lepote sveta, nego delavske roke? Ali
revela so znali vedno zmešati tako, da se je pre-
piral za pezdri, medtem so mu lahko odnesli miljo-
one in milijarde oni, ki niso nikdar zanje trpeli.

Zato vam kličem: spametujte se že vendar en-
krat, prenehajte s prepiri, kajti proletariet danes
preveč trpi. Pametnejši odneha prvi. Delavsko čas-
opisje naj bode posvečeno zopet izobrazbi in med-
sebojni ljubezni, a ne sovražstvu. Dozdeva se mi, da
danes delavski voditelji ne morejo več misliti, kako
bi rešili proletariet iz kapitalističnega jarma. Vse
njihove misli so zaposlene v tem, kako bi vsak od-
bijal napade svojega sotrpina. — Marija Rakovčeva.

Ta dopis smo prejeli 12. marca s pripombo, da
ga je sočasno poslala tudi „Socialistu“ in „Delav-
skim novicam“. Napredek je to, kajti prej je pisala
v Kocmurjevo „Zarjo“, nam pa že dolgo nič. Orga-
nizirana je nehala biti mnogo prej, predno sta za-
gledala luč sveta „Socialist“ dr. Koruna in „De-
lavske novice“ arhivarija Fabjančiča. Napredek je to,
ki ga tem rajši priznavamo, ker M. R. ni bila tako
shujskana, da bi bila „Naprej“ odpovedala, ampak
ga je obdržala in redno plačevala, s čimer bi se
danes marsikdo rad pobahal, pa se ne more, ker
je zapisano.

Komentarja ni treba, naši čitatelji bodo razu-
meli, kakor je treba razumeti, samo tega ne bodo
vedeli, ali je M. R. za progresivni davek ali proti
njemu. Tajništvo ve, da ga M. R. ne plačuje, čeprav
bi ga zdaj, ko ima otroke v lepih službah, (dva v
Kona, dr. za Slov.), lažje, nego je plačevala pris-
pevke svoječasno. Sploh je bila zelo delavna in je
gotovo naredila več nego Tone Kristan, ki je le
zbiral delo takih pridnih delavk in delavcev. Da bi
pa nekdanja pridnost pokrila sedanjo lenobo — to
ni res. Narobe je pač res, da bi sedanja pridnost
lahko pokrila nekdanjo lenobo. Torej — niti pri že-
lezničarjih s hvalo raznih Kristanov in Kopačev ne
bo imela uspeha. Sicer pa dajmo besedo delavcu,
od katerega smo istotako 12. marca prejeli kakor
zanalašč članek o zmotah.

NEKAJ O ZMOTI.

Beseda „zmota“ je postala pri delavcih že tako domača, da mnogi že prav malo pazijo, ali delajo prav ali ne. Če mu dokažeš, da ni prav, kar dela, reče, „zmotil sem se“, pa je oproščen, drugi mu že daje masko „zmotil se je, saj človek je zmotljiv“, z namenom, da bi delavci ne pogledali bolj globoko v tisto zmoto. Zmota je greh in tega ne sme biti. Res je, da je človek zmotljiv, res je pa tudi, da se človek nalašč zmoti. To vidimo iz tega, kako malo kdaj ni pravi človek zmoto proti zakonom, ki ne poznajo zmote, ampak jo kaznujejo, in kako pogosto se zmoti celokupni proletarijat, ker se ne boji kazni za zmote. Človek naj samo misli, da je sam tisti zakon, po katerem se bo kaznoval, če se bo motil! Zmota je hijena proletariata. Kdor se moti, je kapitalistov agent. Še večji zločinec med nami je tisti, ki se moti, pa ga je sram zmoto pripoznati. Kdor zmote ne pripozna, tisti jo hoče še nadalje delati. Kdor ne dela tisto, kar misli in govori, tega ne imenujemo s človeškim imenom. Če pogledamo naše bivše voditelje — če bi bili tisto delali in mislili, kar so govorili bi ne bilo danes socialističnih županov izvoljenih od klerikalcev. Pride čas, ko bodo sestavljali zakone današnji izkoriščanci in tisti zakoni tudi ne bodo poznali zmote. Kdor se dolgo moti, ta dolgo spi; ta ne more pričakovati boljše dobe. Zato sodelavci, v organizaciji ne poznamo ne sosedov, ne bratov ne prijateljev in ne sovražnikov, ampak povejmo javno vsakemu: če se ne boš motil, si z nami. Če se boš pa motil, si pa proti nam, druge milosti ni za danes! — Delavec iz Trbovelj.

Tedenski pregled.

„Opozicija“ se pripravlja, da „vlado vrže“. Radičevci se „resno“ pripravljajo, da pridejo v Beograd. Dvajset njihovih poslancev je že verificiranih in čakajo doma, čeprav bi jih bilo čisto dovolj, da pomagajo vlado strmoglaviti, zlasti odkar je nemški klub v parlamentu izjavil, da bo glasoval proti vladnemu proračunu. V torek sta Radičevca Maček in Predavec izročila še 29 poverilnic radičevskih poslancev, ki bi se naj verificirali. Voditelji opozicijskih klubov pridno konferirajo med seboj. Ker ni teh konferenc ne konca ne kraja, odločilnega koraka pa nobenega, je treba verjeti, da se gospodje strašno boje za svojo koruzo in da imajo tehtne vzroke vlado pardonirati. Saj bi res ne bilo nič prijetejga, če bi bili postavljeni naenkrat pred volitve, ne da bi prej še okusili sladkosti vladnega sedenja.

Kuluk je odpravljen.

Kralj Aleksander in Mariola sta se odločila letošnjega Prvega majnika obiskati papeža.

V Bukareštu se je vršila na iniciativo Internacionalne 11.—13. t. m. konferenca balkanskih socialističnih strank. Na tej konferenci bi se moralo rešiti predvsem vprašanje bolgarskega socialističnega ministerializma. Ves tozadevni material bo obdelal še Internacionalni izvrševalni odbor, ki sta ga zastopala ss. Fritz Adler in Zeretelli. Jugoslovansko socialistično gibanje je zastopal dr. Topalović. Na prihodnji konferenci upamo, da bo naša stranka tudi že zastopana.

Grška Švedska in Kitajska so priznale Rusijo. Mi smo zaenkrat podpisali samo trgovinsko pogodbo z ... Japonsko.

V Budimpešti so začeli na intervencijo socialističnih poslancev s preiskavo radi tihotapljenja denarja preko meje. Prizadeti so pri tem v prvi vrsti najvišji državni policisti, detektivi notranjega ministrstva, nešteti bančni direktorji, uradniki, trgovci, verižniki itd. Toliko je teh ptičev, da nimajo niti celic dovolj, da bi mogli vse pozapreti! In da zmanjka v taki ogromni katoliški jetnišnici, kakor je Madžarska, ječ, to vendar nekaj pomeni!

Nemški Reichstag (državni zbor) je razpuščen. V dveh mesecih pride do novih volitev.

Francoski frank se je jel dvigati. V ozemlju St. Etienne je izbruhnila velika kovinarska stavka.

Angleška delavska vlada bo zmanjšala vojsko za 150.000 mož.

V Ciliciji so dobili Francozi po upornih domačinih grde batine. Značilno, da imenuje buržuj-

V češkoslovaški Podkarpatski Rusiji so dobili pri volitvah komunisti večino mandatorov — 5, vladni socialdemokrati le enega.

Dzlerdžinski, vodja moskovske „čeke“ je znorel.

V rudniku Castlegate pri Saltlake Cityju v Ameriki so eksplodirali gorljivi plini in sežgali nad 170 delavcev.

O KONSUMSKEM ZBOROVANJU.

ki se je vršilo preteklo nedeljo, bomo natančneje poročilo še objavili. To nam bo tem lažje, ker je bil naš poročevalec s. Karlo Kocjančič edini, ki je na kongresu vodil zapisnik, seveda za naš list. To smo omenili, da pokažemo, kako čudno je bil organiziran ta kongres, ki mu drugih pomanjkljivosti, tudi ni manjkalo. Recimo tole: februarski kongres naše stranke, ki šteje 1000 članov in nima niti oddelč tistega poslovanja kakor naša največja gospodarska organizacija, je trajal dva polna dneva in še je ostalo premnogo stvari, ki jih bomo morali rešiti na bližnjem izrednem zboru. Konsumski kongres je bil

pa določen na en sam dan, tako da še najvažnejših točk ni obdelal. Človek si ne more drugega misliti, kakor da je bil v tej površnosti cel sistem, ki naj bi doseganje bogove čim temeljiteje izmazal pred kritiko konsumskih delegatov. Pokazalo se je tudi, da so bili zastopniki zunanjih prodajalen vse premalo poučeni o načinu, s katerim je vodilo kristanovsko podrepištvu konsume v propad. Smelo trdimo, da če bi ne bil „Naprejš“ toliko pisal, posebno če bi ne bil v zadnjem trenutku opozoril na tajno koruzniško pogodbo, s katero so si hoteli znameniti štirje člani načelstva zasigurati mehke sedeže za celo desetletje, in če bi ne bil o tej pogodbi s primernim komentarjem pisal, bi protikristanovska opozicija sploh ničesar ne dosegla. S tem, da je to pogodbo spravila v debato in razkrinkala korupcionarno gospodarjenje odločujočih faktorjev, je nase vendarle združila 40 izmed 51 delegatskih glasov in se je izrekla temu gospodarjenju nezaupnica. Ogromno predpripravo je bil naš list izvršil tudi z obzav revizijskega poročila. Izkazalo se je, da bi brez te objave mnogo delegatov še niti ne vedelo zanj! In vendar je ostalo načelstvo in nadzorstvo skoraj isto kakor je bilo prej! Le en novinec je prišel v ožje [Svetej namesto Urbančeve], iz eden v širše načelstvo [Petejan, torej dva Korunovej], v širše nadzorstvo pa dva naša sodruga [Ciril Böhm iz Celja in Franc Štern iz Črne]. Zakaj se je moralo tako zgoditi? Zato, ker se ni posrečila sprememba pravil, ampak ostane pri starem: v načelstvu odločujejo še vedno nastavljeni. Sprememba pravil pa se zato ni posrečila, ker so doseganja pravila tako rafinirano sestavljena, da bo moralo šele sodišče odločiti, če imajo člani načelstva in nadzorstva pravico glasovati v zadevah, ki se tičejo njih samih! Predlog za izpremembo je dobil 42 glasov [med temi samo tri iz nadzorstva], 29 glasov [med temi 18 iz načelstva in nadzorstva] je bilo pa oddanih za Kristanov predlog, ki je hotel doseganjem bogovom ohraniti stolce. Ker ni dobil torej noben predlog dvetrjetsinske večine, je ostala v veljavi stara določba. Če bi člani načelstva in nadzorstva ne imeli pri tem glasovalne pravice, o čemer bo, kakor rečeno, odločilo sodišče, bi dobila opozicija 39 glasov proti 11, in bi s tem zmagala in pokopala dose-danji sistem. Tako pa bomo morali še trpeti do prihodnjega občnega zbora. Tako se maščujejo zmote proletariata, o katerem pravi delavec iz Trbovelj, da se zmoti pogosto, ker se ne boji kazni, s čimer hoče reči, da ne ve, da pride kazen za vsako zmoto [pogl. današnji članek „Nekaj o zmoti“!]. Proletarci, čitajte več, da bo manj zmoten in da ne boste volili še nadalje delegatov, ki potegnejo v odločilnem trenutku s koritarji proti vam!

Za Kristana so glasovali med drugimi: Jaka Vehovec, nekdanji kovinar in tajnik Svobode, sedaj v bolniški blagajni v Trzinu, in z njim seveda g. Padar. Z Jesenic Zugwitz in Črnologar, ki od Korunovega puča nista več v naši st anki, z Leš [Prevalje] Čop, Hočnik, Šrot in Švab, iz Ljubljane Kristan sam in Rakovčeva, s čimer postaja njen današnji dopis (poglej na prvi strani!) še bolj interesanten. Druga imena že še pridejo na vrsto!

Razno.

Korupcija. Pri železniški blagajni sem kupoval vozni listek. Uradnik, ki me pozna kot urednika „Napreja“, me začudeno vpraša:

„Kako to, da hočete kupiti listek, saj uredniki imate prosto vožnjo!“

„Pa uredniki tistih listov ne, ki se upajo resnico pisati.“

Pogovora je bilo takoj konec, ker uradnik ni bil naš človek.

Ta pogovor priobčujem s širšim pojasnilom, ker so se že tudi naši ljudje obrnili name z enakim vprašanjem. Dokler smo bili s Korunovci skupaj, je še imel „Naprej“ za enega urednika to ugodnost [l. 1922 se je vozil g. Svetek] potem pa nič več. Najprej so bili gospodje v Beogradu še sramežljivi in niso hoteli povedati, da bo „Naprej“ hudič vzel, ampak so le sramežljivo pisali, da dajejo samo mesečne karte, poslali so mi jo pa na koncu meseca, tako, da sem jo imel samo par dni. Vložil sem takoj za drugo, pa dobil sem jo šele čez par mesecev in zopet samo za par dni. Potem pa zopet nič več. Za kolke sem moral dati več nego je bila vredna moja prosta vožnja, kajti ko sem imel „prosto mesečno karto“ drugič, se sploh nisem nikamor mogel peljati, tako malo časa je bila veljavna.

Organizacija urednikov [UJN] pravi, da letos sploh ne bo prostih kart, oziroma da bo dobil karte samo po eden od vsakega lista. Živ krst pa ne ve, kaj je ta organizacija že ukrenila v tem vprašanju. Imela bi moč, če bi bila za kaj! Samo to je znano, da se mnogo gospodov vozi na proste karte in zadnjič se mi je neki železničar pritoževal, da je imela prosto karto še celo neka visoka uradnica "Konsumnega društva za Slov," in da se je on sam pritožil in da so ji jo potem vzeli. Pomislite, ljudje božji, koliko bi bilo vredno, če bi bila objavljena imena vseh, ki imajo proste karte! Marsikdo bi dobil potem manj diet in marsikdo bi se zopet naučil delati. Tudi pri ministrstvu v Beogradu bi bilo manj dela in več reda. Pa gospoda se iz samega idealizma bori proti načelu javnosti ... In iz samega idealizma me ne bo tožila, čeprav ima srbski § 104

na razpolago, in če ta ne zadošča, ima tudi zakon
o zaščiti belgrajskih in drugih korit... Z. B.

Pred nedavnim smo poročali, kako so našemu sodr. Ferdinandu Obersterju čremošnjiški žandarji zaplenili mnogo brošur in sicer s pretvezo, da sodr. Oberster nima krošnjarskega dovoljenja za razpečevanje teh brošur [ki ga za agitacijske brošure sploh ni treba!]. V resnici pa so mu jih zato zaplenili, ker so ga pobožne dušice ovadile, da ogroža žnjimi „vero“! Te dni je sodr. Oberster zaplenjene brošure zopet nazaj dobil. Torej je bilo čisto dobro da smo samolastno gospodo opozorili, naj z nami nikakor češenj ne zoblje in naj prav nič ne hodi za klerikalno gonjo z golimi prsti po kostanj v našo žerjavico. Ta afera je torej končana. Zdaj pričakujemo kdaj nam bodo sodrugi iz Zabukovce sporočili, da so zmagali v podobni aferi z domačim žandarstvom. To jim je namreč iz njihove „Svobodine“ knjižnice tudi zaplenilo nekaj knjig, češ, da vzbujajo pohujšanje med „vernimi“ kozlički. Značilno je to: med drugimi knjigami so zaplenili tudi slavnoznani Macharjev „Rim“ in to baš v dnevih, ko so „rodoljubi“ po vsej Jugoslaviji slavili Macharjevo šestdesetletnico! Nas nazadnje zelo veseli, da delajo oborožene ekspoziture buržoaznega družabnega reda tako reklamo za dobre knjige in za — naše gibanje! Vendar predolgo taka zaplenitev ne sme trajati. Mogoče so zabukovski sodrugi svoje knjige že nazaj dobili, pa nam tega še niso utegnili sporočiti? Če jih še niso dobili, naj ne bodo v skrbeh, bomo že znali poskrbeti, da bosta klerikalni verskonorski fanatizem in žandarska uslužnost napram temu fanatizmu prav kmalu doživela gorostasno blamažo. Mogoče gospodje samo na to čakajo, da sporočimo n. pr. Macharju in vsej češkoslovaški ter inostranski kulturni javnosti, kako se je pri nas v Jugoslaviji med buržoazijo praznovala Macharjeva šestdesetletnica: spredaj s kadihom, zadaj s smradilom!?

Klerikalizem postaja življenskonevaren. Enajsta številka „Pravice“ piše: „V boju zoper buržuazijo zakrijemo razlike med nami, socialnimi demokrati in Neodvisnimi. Kadar divja boj, poznamo samo eno načelo: buržuaziji smrt!“ — Vprašamo g. dr. patra Tominca: kaj misli s pipcem, a. nad Pollaka in Jegliča?

Iz stranke.

„Sloga“ 20. III. 1924: Članov s polno plačani-
mi deleži 84, [80 mož, 4 žene], hranilnih vlog
18.06770 Din.

Krajevna org. Soc. stranke Jugoslavije v Celju sklicuje svoj občni zbor v nedeljo dne 30. marca ob 9. dopoldne v Janžekovi gostilni za Kresijo. Udeležba dolžnost. — ODBOR.

Brežice. Vabilo na redni občni zbor, kateri se bo vršil v nedeljo 30. marca ob 9. uri dop. v Grobuškovi gostilni v Brežicah. Člani, dolžnost je, da se udeležite polnoštevno in pripeljete tudi svoje prijatelje s seboj, na občnem zboru se bodo sprejemali tudi novi člani. Vsak naj po svoji moči dela in agitira, časi so resni! Delavci in mali kmetje, zanimajte se za svoj položaj, nihče vam ne bo pomagal, če si ne boste sami. — **Predsednik.**

V Tacnu se 9. t. m. občni zbor zaradi snežnega meteža ni vršil. Vršil se bo 30. marca.

Proti roparskim vitezom.

Od 1. I. do 4. III. 1924.	Din	277-65
Martin Pondelak, Videm	"	5-—
Ivan Kolman, Hrastnik	"	10-—
Alojzij Leskošek, Celje	"	10-—
Franc Jelen, Celje	"	10-—
Franc Svetek, Ljubljana (Koren in Korun	"	7-50
Filip Uratnik, ") še manjkata)	"	1-—
Ogris, Vič	"	2-50
Od 1. I. do 18. III. 1924.	skupaj Din	323-65

Tiskovni sklad.

Od 1. I. do 11. III. 1924	Din 1210-75
Baldomir Blanc, Hrastnik	" 2-—
Franc Podlunšek,	" 8-—
Avugst Falkner, Kočevje	" 2-—
Ivan Prodner, Hrastnik	" 4-—
Filip Grabner, Črna namesto za zvonove	" 50-—
Ivan Žlabornik, Črna	" 10-—
E. Martinšek, Krško postranski zaslužek	" 2-50
S Konsumskega zborovanja:	
Delegat Tekavec	" 5-—
Štefan Bračič, Pragersko	" 9-—
Filip Mlinar, Črna	" 5-—
Luka Grubelnik, Ribnica na Poh.	" 5-—
Ciril Böhm, Celje neizrab. potnine	" 25-50
I. P. v smislu dop. tajn. št. 850-24	" 50-—
se enkrat sporazum: Ivan Zaveršnik in	
Fran Merzel, Trbovlje	" 10-—
Delavci v Trbovljah: Ivan Kerkovič.	
Avugst Tratnik, Ivan Krušič, Ivan Je-	
retin, Franc Urbanija, Ivan Majcen,	
Anton Alič, Herman Kuhar, Ludvik	
Kolenc, po 1 Din	" 9-—
Ivan Volčanšek, Franc Novak, Miha	
Sever, Ivan Zalaznik, po 2 Din	" 8-—
Jakob Lipovšek, Trbovlje	" 5-—
Franc Završnik,	" 10-—
Od 1. I. do 19. III. 1924	skupaj Din 1430-75

Poročilo o XV. strankinem zboru.

3. februarja dopoldne.
(Nadaljevanje.)

Zvonimir Bernot: Beograščani nam v zvezi s Korunom strašno grozijo, češ, da nas Internacionala ne bo sprejela. Jaz ne verujem tem nalogovanjem, ker se gotovo tudi Internacionala ne bo hotela smeti s takimi nazadnjaškimi razmerami. Beograščani so ekstremni zagovorniki cirilice, proti esperantu, našo resolucijo so odklonili, ne da bi povedali stvarna nasprotstva. Pa če vsega tega ne bi bilo, mora Internacionala priznati nam iste pravice, kakor drugim državam, n. pr. ima Češkoslovaška tudi 2 stranki. Pa tam sta ti dve stranki v sporu samo zaradi dunajskega centralizma in češkega nacionalizma. Mi vzdržujemo internacionalno načelo, da si mora delavec poiskati svoj kruh, pa četudi v tuji državi. Na Češkem so pa v tem oziru taka nasprotstva, da Čeh in Nemec ne moreta niti v parlamentu biti edina. In Internacionala vendar priznava obe stranki, pa da bi nas ne, zato ker reče to kak dr. Korun? Moje mnenje je, da pišemo Internacionali v smislu beograjske resolucije in da ji v kratkem pojasnimo razmere toliko, v kolikor jih ne bo mogla spoznati iz „Vorwärtsa“. Če hočemo pa vršiti svojo dolžnost napram Internacionali, moramo poznati njena pravila in tudi strogo izvrševati vsa naročila. [Cita statut Socialistične delavske Internacionalne.]

[Op. zap.: S. Bernot je nadalje pojasnil tudi način zastopstva v Internacionali po njenih pravilih, delovanje načelstva [biroja], delitev mandatov po proporciju itd.]

Internacionali bi morali mi plačevati tudi progresivne prispevke, da bomo vsaj z našim živim vzgledom tudi njej dokazali da je ta davek koristen in pravičen.

J. Jeram, Jesenice: Rad bi dobil pojasnilo, kakšno razmerje obstoji med 2., 2½. in 3. Internacionalo.

Zv. Bernot: Druga in pol ali dunajska Internacionala, kakor znano, več ne obstaja, ker se je združila z 2. v skupno londonsko Internacionalo vseh socialističnih strank, h kateri hočemo mi pristopiti. S Tretjo ali komunistično Internacionalo pa se spori blažijo. Geslo o diktaturi proletariata, to se pravi o diktaturi kake proletarske manjšine je v Rusiji propadlo.

Josip Pastorek, Ljubljana: K vprašanju Internacionalne vzdržujemo čisto začrtan program, vztrajnost pri delu, četudi nas trenutno ne bi hoteli priznati. Končno se bodo le prepričali, da vršimo napram socializmu svojo dolžnost. „Vorwärts“ naj še nadalje izhaja, da bo lahko vsaj delao in v najpomembnejših točkah informiral inostransko javnost, da bodo tudi tam onkraj meje zvedeli kaj nas loči od „socialistov zelene mize“ in zaradi katerih nas baje ne bi smeli priznati. Tudi to pravijo, da zaradi nas Internacionalna komisija ne bo še enkrat cel dan sejala kakor je zaradi Korena na hamburškem kongresu. Mi pa pravimo, da bo morala sejati, ker morajo priti do spoznanja. Kakšni ljudje nas pa obrekujejo? Pred kratkim se je vršila neka patriotična pravoslavna slavnost v Ljubljani in pomislite, kdo je bil navzoč — kdo je žrtvoval za stafažo svojega nevednega otroka? Primasocialist dr. Korun — njegov sinček je na tej proslavi deklamiral. [Ogorčeni medklici.] Tako vzgajajo ti eksocialisti svojo nedolžno deco: To naj svet izve, da smo zaradi takih kvalitnih diferenc šli narazen, ker delavstvo bleščečim besedam takih socialistov ni hotelo več verjeti. In danes vidimo, da smo prav imeli. Mi moramo delati in vzgajati. Če bomo zidali z dobrim kamenjem, bo vse posestvo dobro in ves svet. Resnica mora in bo zmagala tudi za nas.

S. Alojzij Leskošek, Celje: K razlagi s. Bernota pojasni, kako je bil sam proti češkim nacionalističnim stremljenjem v stranki, dalje opozarja, da upošteva Internacionala pri presojanju moči kake stranke tudi strokovne in zadržne organizacije v dotični deželi. Nevarnost je, da bo belgrajska zelena miza reklamirala vse te organizacije zase. Proti temu se moramo zavarovati.

Zv. Bernot: To bomo storili. Vendar ideja je v politični organizaciji.

Vinko Möderndorfer, Mežica: da predlog, naj vzamemo belgrajsko resolucijo za vsebino v poročilu Internacionali.

Soglasno sprejeto.

Dopolnilni predlog, naj poročamo v nemščini in v esperantu tudi soglasno sprejet.

ZAPISKI MIMOGRUDE.

Vprašanje brezposelnosti je na dnevnem redu. Na vseh koncih in krajih so trume ljudi, ki nimajo dela in jela zato, ker so garali in stradali; ki so nagi zato, ker so preveč blaga natkali; ki so bosi zato, ker so gospodarjeva skladišča do strehe napolnili z obuvalom.

To je nelogična logika kapitalističnega družabnega reda. Kapitalistična družba pa nima ne sredstva, da bi se izkopal iz te anarhije. Kjer poskuša pomagati, jo polomi, od voza zahteva, naj bi izvelkel konja, ne pa od konja naj izvleče voz.

Najprvo prihajajo denarne podpore: daje jih toliko, da bi si brezposelni žnjimi ne utegnili niti

zadnje sveče kupiti, da se pripravijo na dostojno smrt. Tiste buržajske podpore izgledajo samo zato velikanske, ker ne pomislimo, na koliko desetisočev in stotisočev ljudi jih je treba razdeliti. Pred nedavnim smo poročali, kako je dala vlada za prevoz 40.000 slovenskih rudarjev iz Vestfalije 200.000 Din — na posameznega rudarja pride komaj 5 Din...

Ko jo buržoazija polomi s podporami, se spravi na „tujce“ in jih prične izganjati. Pri tem ji pomagajo z denunciacijami in s pestjo razne „Orjune“, ki hujskajo neumne, bedne backe proti drugojezičnim sotrpinom, češ, da jim ti odjedajo kruh. Pa take famozne „Orjune“ backom seveda ne razodejejo, da je: a) brezposelnih morda deset- morda stokrat več nego inostranih delavcev v domačih podjetjih; b) da je domačih delavcev morda stokrat več zaposlenih v inostranstvu nego inostranih delavcev pri nas doma. Kaj bi se zgodilo, če bi pričeli tam zunaj naše ljudi tudi izganjati domov prav po geslu „zob za zob“, kakor ga pridigujejo nezreli, duševno zaostali, koruptni in provokaterski nacionalistični agenti buržoaznega „socialnega“ politikastrstva? Tudi ne boš od takih „Orjun“ nikoli zvedel, da so shrambe domačega — pa tudi tujega — izkoriščevalca do vrha nabite z vsemi dobrotami, med tem ko ti stradaš.

Ko jo buržoazija polomi z miloščinami in s hujskanjem proti „tujcem“, pa ni brezposelnosti vseeno nič konec, temveč se položaj še poslabša, tedaj je buržoazija na koncu s katekizmom. Tistega, kar bi lahko dala — kruha in poštenega dela — namreč ne sme dati, dokler varuje svoje interese. Nasprotno: buržajske vlade pomagajo na ta način, da vržejo še kakih stotisoč državnih nameščencev na cesto, da svojim kapitalističnim varovancem pomagajo iz krize.

In ne more biti nič drugače, dokler je masa delavnega ljudstva zavita v nevednost in dokler prepušča kapitalistom popolnoma proste roke, da jo rešujejo, kakor je njim všeč. Dokler se bodo dale mase slepti po buržoaznih obljubah, odredbah in zakonih, a ne bodo imele organizacij, ki bodo kapitaliste tudi prisilile k izvrševanju dobrih obljub, dotlej bo ostalo vse pri starem. Pa kaj, ko bodo imele zaposlene in nezaposlene mase svojo organizacijo, takrat ne bodo hodile več pred buržoazijo klečeplaziti za kruh in delo: Nekaj brezdelnih ministrov bodo pognale na cesto, nekaj demagogov bodo premaknile s stolcev in s to odtgnitvijo nepoštenega „dela“ in nezasluznega jela malenkostnemu odstotku „merodajnih“ faktorjev se bodo vse mase brezposelnih in lačnih sužnjev pritegnile k poštenemu delu in jelu!

Turki bodo uvedli namesto svojih dosedanjih čirčarov latinsko abecedo.

Neverjetne stvari se godijo tam v deželah, ki jih mi „civilizirani zapadnjaki“ smatramo za napol barbarske. Albanci bodo proglasili republiko, Grki istotako, Perziji so svojemu šahu prepovedali povratek iz francoske Riviere, odkoder je tri četrtine svojega življenja osrečeval svoje ljudstvo med celim haremom francoskih metres, med baterijami finih buteljk, med karnevali v Nizzi in igralnimi mizami montekarloških kazin. Turki so proglasili republiko; svojega sultana, obenem papeža njihove vere, so napodili preko meje; ista usoda čaka pravoslavne patriarha v Carigradu; odpravili so versko-poneumnejvalni pouk iz šol; prepovedali so alkoholiziranje; sedaj so izročili vizum enemu izmed glavnih zadržkov, ki jim je težil zblizanje s pravo kulturo ostalega sveta: svojo pisavo nadomeščajo z neprimerno lažjo, lepšo in umiljivejšo latinico.

Druga stran medalje: pri nas na zapadu besni reakcija proti republikanskim državnim oblikam; uvažajo se batine in natezalnice; najvišji funkcionarji hodijo rimskemu papežu poljubljat konce čevljev in se domenjujejo žnjim za obnovev inkvizicijskih sistemov; celi narodi se potapljajo v oceane alkoholov in v pramegle strupenih dimov. Zadržni rekord smo dosegli v Sloveniji, kjer so se „napredni“ in „nacionalni“ preroki zapeli v besno črkarsko pravdo, ker hočejo „protidržavno“ in „protinarodno“ latinico zamenjati za „patriotično“ cirilico, pisavo, podobno tisti, ki smo jo mi Slovenci preboleli že pred 1000 leti! Ampak preroki so iztaknili, da Slovenci nismo bili Slovenci ter Jugoslovani in da to tudi ne bomo postali, dokler ne sežgemo svojih z latinico pisanih anacionalnih Prešernovih „Poezij“ in protirodoljubnih Cankarjevih knjig na grmadi in dokler se ne bomo začeli posluževati jezika in pisave, s katerima nam beograjske zlahte narekujejo kuluke in davke, da se vzdržuje njihova korupcija. Ker cirilica, to je „praslovensko“. Najbrže zato, ker se je že prvi Praslovan s cirilico, ne pa z latinico počel v svoje plenice in nam na ta način popisal, kako je junaško zmagal prvo silo, ki ga je zadela v življenju, in se ohranil rodu ter očetnjavi...

Gospoda gnoj naredi, delavci ga pa ven kidajo. Gospoda je čista, delavci so pa umazani, pravijo kapitalisti.

Pa časi se izpreminjajo. Vile ne leže več na gnoju, ampak v shrambi so spravljene, da se ročaj nič ne umaže. Delavci pazijo, da se ne umažejo, če ni drugače, kidajo z rokavicami. Ves svet danes ve, da so umazani tisti, ki so gnoj naredili, ne pa tisti, ki ga ven kidajo. Delavci zmagujejo.

Zmaga socializma je pred durmi, čeprav ne-

kateri še vedno govorijo o gnojnici v delavskem časopisu.

Razen kapitalističnih listov delajo gnoj dandanes tudi „Delavske novice“ in „Socialist“ — „Naprej“ so pa vile, ki gnoj ven kidajo. Proletarska žena M. R. naj prime te vile za ročaj, ne pa za trizob, pa ne bo več jezna.

Nastavljati se človeku, ki te ne mara, je neumnost. Morda je taka neumnost včasih odpustljiva.

Voditi človeka za nos, neodkritosrčno mu izbegavati, potem ko sta se z razrušitvijo zadnjih medsebojnih tajnosti prostovoljno navezala drug na drugega, je nepoštenost. So okoliščine, ki stopnjujejo to nepoštenost do podlosti. In ta ni več odpustljiva.

Razbijte gnilo slovo vi zaljubljeni, razbijte jo pa tudi vi, proletarci! Ne nastavljajte se onim, ki so vas izdali!

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter že čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplačilom razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr št. 252 Hrvatsko.

Dopisi.

Trbovlje. „Slovenec“ št. 62 je objavil člančič pod naslovom „Brezposelnost ali lenoba“. Razumete, kam pes taco moli? S takimi besedami, da je dela dosti, samo delavci da ne marajo sprejeti dela, hočejo brezposelnost opravičiti. Torej delavci, ki so brez posla, so leni! Članekar bi naj premislil, da snega ni vse leto za spravlanje, to je le en dan ali dva. Kar se pa tiče zidanja, to bi pa gotovo zmanjšalo brezposelnost. Pa iz tega člančiča se je bati, da si še kaj ne premislijo. Ako bi vsak delavec, ki je naročnik „Slovenca“, samo ta člančič dobro premislil, bi se gotovo prepiral, da „Slovenec“ ne zagovarja delavskih interesov, ampak da blati delavce. — I. P. Loke, Trbovlje.

Odgovor bivšemu narodnemu poslancu g. Ureku v Globokem na „Poslano“ v 11. št. „Kmetijskega lista“. Vaša trditev, da sem jaz članke iz Globokega podpisoval skrivaj, je tako nerodna in neumna, da ni za nikamor. Tako neumen vendar nisem, da bom nekaj skrivaj podpisal, kar mora postati danes ali jutri javno, seveda vi imate vsakega človeka za neumnega in ga podcenjujete. Druga laž je in precej nesramna, da mi očitate, da sem jaz delil 16. števil. Napreja mimo idočim ljudem s pripombo, da naj citajo, kaj piše o Ureku! Gospod Urek, tako navdušen nisem za vas, da bi časopise delil, ki pišejo o vas. Resnica pa je sledeča: ko sem čital omenjeni list, je prišla Marija Cizeljeva iz Globokega v moje stanovanje in ko me je vprašala, kaj je novega, sem ji pokazal v listu odprto pismo, nakar me je prosila, da naj ji list dam, da ga nese domov in da mi ga precej drugi dan vrne, kar se je potem tudi zgodilo. Tako je g. Urek, in nič drugače! Ako pa imate take informatorje, da vas tako napačno informirajo, je žalostno za vas! Le eno pričo mi pripeljite, da sem ji jaz list dal oz. da sem jih delil! Torej preden kaj takega pišete, bi se morali prepričati, če je resnica ali ne. — Za to pa, da se skušate norčevati iz mene, vas le pomilujem. Take pisave v listih in takih ovinkov, kakor jih vi tukaj delate, ne smatram nikdar za resne. Zame drži pregovor: dejstva kažejo, ne pa puhle fraze in demagogija. Torej g. Urek, jaz sem še vedno isti, kakor me omenjate v 2. odstavku vašega poslanega: iskren in odkritosrčen in sovražim vsako zahrbtnost, naj bo od katerekoli strani, in sem in ostanem zvest svojemu prepričanju in odkrit politični nasprotnik, in to vi najbolj dobro veste iz let 1907 in 1911, ko ste bili vi še klerikalec. Odprto pismo vas je moralo pa precej dobro zadeti! Pregovor pravi: kadar psu na rep stopiš zacvili. — Ivan Baraga, Črnc pri Brežicah, 15. III. 1924.

K stanovanjski bedi v Celju. Stanovanjska beda pri nas je vsak dan večja, to pa v prvi vrsti zaradi brezbriznosli stanovanjskega urada. Vedno je nekaj stanovanj na razpolago, če pa pride kaka stranka za enega prositi, ji navadno rečejo, da je baš tisto že oddano, kar vselej ne odgovarja resnici. Imamo na razpolago dosti velikih stanovanj, ki bi se dala prenameriti v manjša, tako je n. pr. v Gosposki ul. 30, kjer je tako stanovanje, iz katerega bi bili z lahkoto dve. Neki Bach ima v svoji hiši več sob zaprtih, te sobe so tudi prazne, pa jih noče nikomur izdati. Če morajo prosilci plačevati občutne kolekovine, smejo tudi prositi, da se jim prožnje nepristransko rešijo. Z dobro voljo bi marsikatera stranka prišla do stanovanja, samo stanovanjski zakon je treba nepristransko izvrševati za stanojemalce kakor za hišne gospodarje. — A. Z.

Tržič. Odgovor g. Padarja, ki v „Socialistu“ ne mara odgovoriti stvarno, ampak samo zahteva, naj pove dopisnik svoje ime. Samo tole: G. Padarju pač časti ni bilo mogoče ukrasti, ker kar je v „Napreju“ članku, je resnica, čista resnica; ako pa ni, saj ve, kje se razsojajo take stvari. Bodo pa priče povedale in dopisnik sam, ker v tem slučaju bo uredništvo imenovalo njegovo ime. Niti na misel

mi ne pride, da bi izpolnil pod drugimi pogoji gospodu Padarju voljo, da ne bo mislil, da se mora vse vršiti po njegovi volji. Stvari, ki spadajo v javnost, za enkrat še ohranimo zase. Sicer mu bom pa ob priložnosti že iz oči v oči povedal, kar bi rad vedel.

BREZ NADALJNIH KOMENTARJEV.

Sodruhu Jožetu Potešu, zaupniku SPJ v Štorah.

Glasom sklepa na občnem zboru krajevnih organizacij SSJ v Štorah te pozivljamo, da vrneš na Pokrajinsko tajništvo SSJ v Krškem neobračunane prispevke, katere smo vplačali člani naše krajevnice organizacije v Štorah, oziroma da jih oddaš tukajšnji kraj. organizaciji.

Nadalje zahtevamo, da se nam vrne ves denarni znesek, katerega je kraj. organizacija SSJ v Štorah skupaj spravila do časa Korunovega razdelnega kongresa v Celju. Odtegniti se sme samo oni del čistih dohodkov, ki so jih vplačali tisti člani, kateri se še danes strinjajo in sodelujejo z akcijo Poteš in Žohar v Štorah. Istotako zahtevamo, da se nam odda istočasna podružniška last, kar se tiče tiskovin, raznih zapisnih knjig, štampilj itd. Računajoč na tvojo delavsko disciplino, ki nam veleva vsem, zahtevamo, da našim upravičenim zahtevam ugodiš v najkrajšem času, najdalje v osmih dneh.

Upamo torej, da stvar prej urediš, nego bi bili prisiljeni izvajati konsekvence.

S proletarskim pozdravom:

Mihael Varmonočnik, predsednik; Ivan Vaš, podpredsednik; Ivan Požgajner, tajnik; Jožef Resnik, blagajnik.

Štorah, 17. februarja 1924.

Gospodu Mihaelu Varmonočniku v Štorah.

Na Vaš tamošnji dopis brez datuma, sporočamo sledeče:

Ne maramo in nečemo si polasčati denar, za katerega trdite, da je Vaš in sicer za prispevke Vaših članov. Toda predno vam ga vrnemo, prosimo, da nam pismeno sporočite za katere člane, ker mi delamo sistematično in po sklepih.

O zahtevi inventarja podružnice v Štorah pa moramo obširneje spregovoriti, da se razumemo. Znana vam je bila okrožnica, katero je prejela tudi krajevna organizacija v Štorah, katere je vsebovala zahtevo po sklicanju izrednega pokrajinskega kongresa, katerega je bila prečitala in podpisana od odbora, kateri še ni sumil o kakšni cepitvi stranke v Sloveniji. Nadalje vam je še prav gotovo v spominu, da se je v Štorah vršilo člansko zborovanje, na katerem sta se izvolila dva delegata za izredni strankin kongres v Celju, na katerega sta bila izvoljena soglasno g. Vaš in sodrug Žohar, katerega sta se oba izrekla za zedinjenje stranke s tem, da sta oba glasovala, o b a brez izjeme za vse na kongresu stavljene predloge. Iz tega pa, če imate malo pojma o resnosti, morate razvideti, da ste se pozneje le vi odcepili od celotne krajevnice organizacije v Štorah kakor od pokrajinske organizacije za Slovenijo v Celju. Komu sedaj pripada podružnični inventar? Štampiljo na primer sploh niste upravičeni uporabljati, ker niste vključeni v Socialistični stranki Jugoslavije, temveč ste le člani skupine Bernot, kateri se nazivlja socialisti, ki pa ne poznajo ne internacionale ne socializma kot takega, ker k spoznavanju socialistične znanosti je potreba proletarske predhodne dobe, kar pa noben od Vas ne more trditi, da to ima. Vrhu tega, pa po njegovi zasluzi niste člani ne glavnega odbora Socialistične partije Jugoslavije ne socialistične internacionale v Londonu, kjer tudi priznani ne morete biti, ker socialistične stranke, ki bi imele enak program, ne morejo obstajati v nobeni državi, tako tudi ne v Jugoslaviji.

Torej še enkrat, sporočite nam nemudoma, za katere člane zahtevate nazaj prispevke od 12. avgusta 1923 nadalje oz. od julija 1923. kar smo takoj pripravljene storiti. Drugače pa z inventarjem. Kako, to je že povedano dovolj jasno. Blagajniško knjigo, katero je svoječasno daroval g. Požgajner, pa hočemo plačati, seveda proti predložitvi računa, kolikor je stala njega in eventualno nekaj poviška. Sicer bi pa morali knjigo popraviti v toliko, da bi od začetka do sedaj morali uporabljene liste iztrgati.

O stvareh, o katerih ne boste še na jasnem, se obračajte na krajevni odbor SSJ v Štorah, ki je bil izvoljen dne 24. februarja 1924.

Za Krajevno pol. org. soc. dem. stranke v Štorah:

Karol Pozinek l. r.

Josip Poteš l. r.

Štorah, 28. II. 1924.

Gospodu Rudolfu Čebularju in zaupnikoma SPJ Karlu Pozineku ter Jožetu Potešu.

Z ozirom na odgovor z dne 28. II. 1913 na naš dopis, katerega smo poslali g. Potešu radi neodračunanih naših članskih prispevkov, nadalje radi skupnega podružniškega inventarja in blagajniškega stanja, vam pošiljamo sledeče v pojasnilo in v premisslivanje:

Vi pravite, da ste nam prispevke voljni povrniti, samo da bi vedeli za katere člane jih zahtevamo. Nadalje nas hočete prepričati, da smo se mi od vas odcepili, ne pa obratno. O vsem tem je važno da se temeljito razgovorimo. Vi trdite, da delate sistematično in po sklepih, pa si niste niti na jasnem kaj je moje in kaj tvoje! Nekaj namigujete, kakor da bi se članski prispevki kraj. org. donašali na neko mesto v en koš, Poteš kot najstarejši pa da vsak mesec enkrat spodkida in jih pošlje kamor mu je drago oz. tistemu, ki ga po rami potreplje, češ: Saj si fest fant! — Mi pa trdimo, da je on v času skupnega delovanja vodil kot blagajnik natančno evidenco in tako smo prepričani, da je pri njem vsak vinar natančno vknjižen, kdo ga je plačal in kdaj. Ali dela še sedaj tako, ne vemo, pa takrat je. Radi poštenega dela smo mu predolgo zapeli. Da se vam bo posrečilo iztrgati ga nam kot socialističnega poštenjaka in ga privedi popolnoma v kapitalistični tabor, tega še sanjamo nismo. Pa vseeno on bo še vedel, za koga mora obračunati in kaj.

Kdo se je odcepil? Da se razčisti to vprašanje, je treba spregovoriti o okrožnici, o kateri pišete, da se je odbor nanjo podpisal, še predno je kaj vedel o razkolu. Okrožnica je vsebovala poziv v smislu 46. § strankinega pravilnika o sklicanju izrednega strankinega kongresa in sicer v tem slučaju zaradi zedinjenja celokupnega proletariata v Jugoslaviji. Ta vest je bila za nas silno razveseljiva, s tem limom ste zakričali pri nas, kakor je v neki knjigi zapisano: Halo v Brazilijo, v Brazilijo! Juhuhu! Kdo gre z nami? Hajdi na noge! — Pa previdni Štorani niso takoj šli. Prvi dan smo vas s figo pod nosom poribali, šele drugi dan, ko je poslal g. Koren z Žoharjem še par svojih mazilencev, ste nas pa prepričali, da stari grešni kompromisarji in drugi odpadli koritarji pri tem zedinjenju ne pridejo pod nikakšnim pogojem vmes oz. v poštev. Uverjeni, da nas ne varate, smo vam okrožnico podpisali. Ravnoisto je trčil g. Koren na članskem zborovanju v Štorah, da zgoraj navedene mešanice ne sprejmemo. In že tretji dan po tem zborovanju so prežale iz Korenovega stanovanja po vsej Sloveniji štiri, slave in dobička željne oči in to so bile oči g. Korena in g. Koruna! To je bilo mešetarjenje za kože izmognenega, zedinjenja si želečega socialističnega proletariata! Na omenjenem zborovanju se vam žito ni popolnoma sklaskovalo. Že tu so bistré oči opazile, da se spod mehkega ovčjega kožuščka prikazuje neka druga oblika.

Delegata za kongres sta bila res pravilno izvoljena, ker smo bili v nadi, da bosta zastopala podružnico ne pa kongres, Eden izmed delegatov je napravil svojo dolžnost, tudi drugi bi jo bil, če bi ga ne bil Koren zvezal s konsumskimi vrvmi na rokah in nogah. Delegat, ki je napravil svojo dolžnost je bil s. Vaš, ta ni šel zvezan na kongres in ni pozabil doma natančnega posluha in bistrih oči. Takoj je opazil, da so se med drugimi prikazale ostudne, prav fino maskirane postavbe in so takoj poteptale vsebinsko tiste okrožnice, katero smo zedinjenja hrepeneči podpisali, potem pa so pohrustale tiste vnete obljube, s katerimi se je Koren na zborovanju tako širokoustil. Nato so se te vrie pijavke skobacale in so zavile vrat 46. § našega pravilnika in so ga vsega razmrcvarile in pogoltnile. Ves ta prizor je natančno opazoval s. Vaš in ni hotel pri tem marljivem delu tem prikaznim veselja kratiti. Dejal je mirno: Dosedaj ste vi, nesramnosti lažnjive, mene in vso podružnico za ušesa in nos vlekli. a

danes je dan maščevanja. Bom pa tudi jaz zarinil svoje nohte v vaše lažnjive nosove in se bom vlekl, dokler ne podležete, saj sem uverjen, da delate račun brez krčmarja! — No, in kaj pravite, stric Čebular in Karle pa Jože, ali se vi sistematično držite načel in sklepov??? Ali še dvomite, kdo se je odcepil??? Komu pripada inventar in skupna blagajna??? Če hočete biti poštini in pravični in se nečete osramotiti, boste morali priznati, da pripada vam le oni del, kolikor imate privaranih nasedencev. In vse, kar je naše, imate vpisano v blagajniški knjigi, o kateri pišete, da jo želite nam precej dobro plačati. Ker ravno tam so vpisani naši vam dobro došli krivični vinarji. Eh, pa ti nadležni, z našimi vinarji popisani listi, ti ne dajo poštenemu Jožetu, mirnega spanja. Če bi hotele te liste te Bernotove spake ven izcukati, bi se jim res izplačalo kajigo nagraditi. Revček si misli: če bi ga mi teh listov rešili, potem bi bila stvar poravnana. Pa v njegovem srcu in v našem ostanjejo zapisani dokler ne bo povrnjen zadnji vinar!

Pravite nadalje, da štampiljke mi ne bi bili upravičeni uporabljati. Ali mislite vi kot odpadniki, ker ste naš pravilnik poteptali in se vam je posrečilo Glavni partijski odbor zase dobiti, da ste le vi socialistična stranka v Sloveniji? Pa Glavni partijski odbor se bo prepričal, da to ni res, takrat, ko boste stali generali z majestatom dr. Korunom na levi in zavedni socialistični proletarci na desni strani. Takrat pa bo vzela tudi londonska Internacionala daljnogled v roke in rekla, da je res tako! Da pa bo to skoraj dejstvo postalo, je najlepši dokaz v tem, da ste z zgoraj navedenim poštenjakarstvom v četrt leta nazadovali za 500 članov, nam v prid za nekaj sto članov. Če bo šlo še dalje tako, bosta imela GPO in tudi Internacionala v enem letu priliko prepričati se, kdo je socialistična stranka v Sloveniji.

In še to želimo vprašati g. Čebularja: Kdaj po vašem pučarskem kongresu se je ustanovila še višja instanca, nego je bil kongres sam? Ker kongres je sklenil, da se vaša stranka imenuje SPJ. Kar se pa tiče s. tajnika, bo pa že sam odgovoril. [Niti oddalec ne! Čebularjeve brezvsebinske čvaka-rije vendar ne zaslužijo odgovorov! Na kaj naj s. tajnik sploh odgovarja? Čebular že, ta bi pa že moral odgovoriti kaj na težke obdolžitve o njegovi „proletarski predhodni dobi“, ki so mu jih celjski sodrugi zalučali v 19. številki „Napreja“ v obraz!! Op. ur.] Zahvaljujemo se g. Čebularju tudi za imenitni nasvet. In blagovolite nam dati odgovor, za kar se priporočamo. In pa, če nas zaleze kdaj takšna stiska, da ne bo izhoda, se bomo pa že podali h Karletu in Jožetu. — Odbor SSJ in KDZ v Štorah, dne 11. III. 1924.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

1200

Kuharica,

ki zna samostojno gospodinjiti, se sprejme v stalno službo. Lastnoročno pisane ponudbe na upravo „Napreja“ v Krškem.

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljša priporočila za ta res izvrstni kavin nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydrovka dobra znanka v vsaki hiši, pravtako spoznavajo naše gospodinje danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega se zelo redilna in popolnoma neskodljiva. Dobiva se povsod. Kjer je ni, se obrnite na naslov: Prazarna Žika v Ljubljani, Rožna dolina.

Rodbina Višner naznanja, da je njen mož, oče, stric itd.

Josip Višner

preminul dne 16. marca 1924 ob 8. zvečer.

Žalujoči:

Tomaž Višner Marija Višner Stanko Višner
Terezija Višner žena. Ludmila Višner
stariši. otroci.

Premerje, dne 17. marca 1924.

Delavstvo tvrdke „Apnenik“ v Pečovniku pri Celju, organizirano pri „Uolji stavb. delavcev v Celju“, naznanja tužno vest, da je njih član in blagajnik organizacije, sodrug

Josip Višner

preminul ob priliki, ko se je vračal od nedeljskega dela proti domu dne 16. marca 1924 ob 8. uri zvečer. Vlak je vanj treščil vsled česar je nastopila takojšnja smrt.

Slava njegovemu spominu!

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV KNJIG, BROŠUR I.T.D.

Stereotipija

Litografija